

Hu Fakafokifa he Longoa'a

VakaikiheFounga'oku Taketi'i'aki 'e he Tapaka Fakakomesiale 'a e Ngaahi Komiuniti AA mo e NH/PI

'Oku fehanganagai 'a e ngaahi komiuniti 'o e kakai 'Amelika 'Esia, kakai Tu'ufonua o Hauai'i, mo e kakai 'Otu Motu Pasifiki (AA mo e NH/PI) mo e ngaahi faikehekehe mahu'inga 'i he mo'ui lelei. Koe'uhí ko e meimei too pe 'a e ngaahi fokoutua tauhi 'e ni'hi ki he ngaahi kulupu si'i pau, 'e lava ke fakafufū 'e he fakamatala fakakatoa 'a e uesia mo'oni 'i loto 'i he ngaahi kakai pau. 'I he kakai lalahi AA mo e NH/PI, 'oku takimu'a 'a e kanisá mo e mahaki mafu— 'i he tupu'anga tefito 'o e maté —'oku na fakatou fekau'aki mālohi mo e ifi tapaká.^{1,2}

Ko e Mo'oni fekau'aki mo e Uesia 'a e Tapaka Fakakomēsialé.

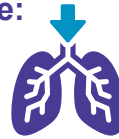
- + 'I he 2019, na'e fakafuofua 'e he CDC ko e 18.7% 'o e kakai lalahi 'o e kakai Tu'ufonua 'o Hauai'i mo e kakai 'o e 'Otu Motu Pasifiki (NH/PI) na'a nau fakahaa'i 'oku nau ma'u 'a e koloa tapaka fakakomesiale. 'Oku mā'olunga 'aupito ange eni 'i he fakalūkufua 'o e kakai.³
- + Fakatatau ki he CDC, 'oku taketi'i 'e he ngaahi kautaha tapaka 'a e komiuniti AA mo e NH/PI 'aki 'enau fakapa'anga 'a e ngaahi katoanga fakafonua, hangē ko e Ta'u Fo'ou 'o e Ngaahi Fonua 'Esiá.⁴
- + 17.8% 'o e kau ako 'i he ngaahi ako lotoloto mo e ako ma'olunga NH/PI na'a nau fakahaa'i 'oku nau ngaue'aki 'a e ngaahi koloa tapaka. 'Oku mā'olunga 'aupito ange eni 'i he ngaahi kulupu to'utupu kehé.⁵
- + 'Oku fa'a fakakulupu fakataha 'a e ngaahi komiuniti AA mo e NH/PI 'o pehē nai 'oku nau faitatau 'i he ngaahi a'usia mo e ngaahi fiema'u tatau. 'Oku mahu'inga ke 'ilo'i 'a e fa'ahinga faikehekehe 'oku 'i he ngaahi kulupu iiki ko 'eni ke fakapapau'i 'oku 'ikai ke fakangaloku 'a e ngaahi pole makehe mo e ngaahi tu'unga fakafonua makehe.⁶

Ngaahi 'Uhinga Ke Mo'ui Tau'ataina Mei He Tapaka

'Oku tokoni 'a e mouifakamama'o mei he ifi tapaká ke fakapapau'i 'oku mālohi mo mo'ui lelei ange 'a e ngaahi fāmilí pea mo tā ha sīpinga lelei ki he to'utupú.

'I ho'o mo'ui fakamama'o mei he ifi tapaká,

'okú ke:

Manava lelei ange pea Ongó'i 'oku lahi ange hono ivi malohi ange e mama'a pea si'isi'i ange 'a e hela'ia

Malohi ange 'a e sotia malu'i malohi 'o e sino mo mo'ui lelei ange

Malu'i ho'o ngaahi 'ofa'angá mei he manava 'aki 'a e 'ahu mei ha ifi tapaka 'a ha mo e nanamu 'ahu'i tapaka kuo tauma'u mei ha vala 'o ha taha ifi tapaka, pe naunau kuo tau ma'u ai e nanamu 'o e 'ahu'i tapaka

“ Ko e fakamama'o ko ia mei he tapaka fakakomesiale 'oku mahu'inga ia ki he mo'ui lelei mo e mo'ui lelei faka'atamai/fakatu'asino 'a hotau ngaahi komiuniti 'Esia 'Amelika, kakai Tu'ufonua 'o Hauai'i, mo e kakai 'o e 'Otu Motu Pasifik ”

Tana Lepule, Talekita 'o e Ngaahi Ngaue ki he Kakai Tu'ufonua 'o Hauai'i mo e Kakai 'o e 'Otu Motu Pasifiki ki he APPEAL

Ko hono ngāue'aki 'a e polokalama tuku ifi tapaká 'okú ne FAKALAHÍ ho'o faingamālie ke tuku 'aupito ho'o ifi tapaká!⁷

Ngaahi Polokalama Ta'etotongi ke Ta'ofi e Ifi

Quitline (Laine Tokoni Ta'ofi Ifi) ma'a e Kau Ifi 'Esia

Ki ha fakamatala lahi ange, 'e lava ké ke 'a'ahi ki he [asiansmokersquitline.org](https://www.asiansmokersquitline.org) + Faka-Saina: **1-800-838-8917**

+ Faka-Kolea: **1-800-556-5564**

+ Faka-Vietinami: **1-800-778-8440**

Kick It California

Fetu'utakikihe **Kick It California** ke ma'u ha tokoni ta'etotongi, fakapulipuli, mo fakafo'ituitui ke tokoni atu ke tuku 'a e ifi tapaká mo e nikotiní.

Ki he fakamatala lahi ange, 'e lava ké ke 'a'ahi ki he uepisaiti www.kickitca.org

Telefoni: **1-800-300-8086**

Text ('ave fekau ko eni he mopaila) "**Quit Smoking**" pe "**Quit Vaping**" ki he **66819**

Krishna Marmé

Ko'otineita Polokalama SPARC
kmarme@appealforhealth.org
[appealforhealth.org](https://www.appealforhealth.org)

Ngaahi ma'u'anga fakamatala:

- Heron M. Deaths: ngaahi 'uhinga tu'ukimu'a 'o e mate 'i he ta'u 2018. Natl Vital Stat Rep. 2021;70(4):1-115.
- CDC. 'Oku Fepaki 'a e Mo'ui Lelei 'a e Kakai 'Esiá, Kakai Tu'ufonua 'o Hauai'i, mo e Kakai 'o e 'Otu Motu Pasifiki mo e Ngaahi Uesia Kovi 'o e Tapaka Fakakomēsialé. Ma'u 'i 'Okatopa 16, 2025. <https://www.cdc.gov/tobacco-health-equity/collection/anhpi-health-burden.html>.
- Ngaahi Ngāue ki he Ngaue Kovi'aki 'o e Faito'o Konatapu mo e Mo'ui Lelei Faka'atamai. Tepile 2.12B - Ngaue'aki 'o e Sikaleti 'i he Ta'u Kuo 'osi 'i he Kakai Ta'u 12 pe Lahi Hake, 'o fakatatau ki he Kulupu 'o e Ta'umotu'a pea mo e Ngaahi Fakapeseti 'o e 'Ulungaanga Fakatemokalafi, 2018 mo e 2019. Savea Fakafo'ia 'i he 2018 fekau'aki moe Tepile 'o e Fakaikiiki ki hono Ngaue'aki 'o e Faito'o Konatapu mo e Mo'ui Lelei. Ngaahi Ngāue ki he Ngaue Kovi'aki 'o e Faito'o Konatapu mo e Mo'ui Lelei Faka'atamai. Ma'u 'i Sānuai 4, 2021. <https://www.samhsa.gov/data/report/2018-nsduh-detailed-tables>.
- Carson NJ, Rodriguez D, Audrain-McGovern J. <https://www.mayoclinic.org/diseases-conditions/nicotine-dependence/in-depth/quit-smoking-products/art-20045599>. Fakafaito'o kimu'a. 2005; 41(2): 511-520.
- Jamal A, Park-Lee, E, Birdsey J, et al. <https://www.mayoclinic.org/diseases-conditions/nicotine-dependence/in-depth/quit-smoking-products/art-20045599>. MMWR Morb Mortal Wkly Rep. 2024;73(41):917-924.
- Mattingly DT, Hirschtick JL, and Fleischer NL. <https://www.mayoclinic.org/diseases-conditions/nicotine-dependence/in-depth/quit-smoking-products/art-20045599>. J Immigr Minor Health. 2020;22(6):1368-1372.
- Mayo Clinic. Ta'ofi 'a hono ifi 'o e 'u tapaká: Fakaiva ho'o faingamālie lavame'a. Ma'u he 'Aho 20/10/2025. <https://www.mayoclinic.org/diseases-conditions/nicotine-dependence/in-depth/quit-smoking-products/art-20045599>.